

พลังงานที่มีชีวิต

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองคากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

จิตมันเป็นของจริง ความจริงใจ จิตนี้เป็นของจริง แต่มันเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นเทวดา การเกิดนั้นเป็นของปลอม ของปลอมครอบของจริงไว้ใจ จิตนี้เป็นของจริง พลังงานที่เขาว่า พลังงานทางวิทยาศาสตร์ ทำให้มนุษย์นี้เป็นแค่ถ่านไฟฉายก้อนเดียว แต่ถ่านไฟฉายนั้นมันใช้แล้ว มันหมดไหม ถ่านไฟฉายใช้แล้วหมดก็ไปตากแดด มันยังมีไฟขึ้นมาอีกหน่อย ก็ใช้แล้วหมดไป พลังงานอันนั้นมันเป็นพลังงานสมมุติ มันเป็นพลังงานเพราะว่าทางวิทยาศาสตร์อัดพลังงานเข้าไป ในแบตเตอรี่

แต่พลังงานของจิตนี้ ไออุ่นเห็นไหม ชีวิตนี้คือไออุ่น คือตัวพลังงาน ไออุ่นนั้นตั้งอยู่บนอายุ ตั้งอยู่บนการสืบทอดที่ไม่มีวันที่สิ้นสุด ถ่านเป็นแบตเตอรี่แห่ง หรือพลังงานไฟฟ้าทั้งหลาย พลังงานนั้นต้องแปรสภาพหมด พลังงานนั้นเป็นสมมุติ พลังงานสมมุติกับพลังงานวิมุตติมัน ต่างกัน พลังงานที่เป็นวิมุตติ พลังงานมีชีวิต พลังงานสืบทอด มันตั้งอยู่บนอายุ คือการสืบทอด ตลอดเวลาที่ไม่มีวันที่สิ้นสุด กับพลังงานแบตเตอรี่ มันถึงว่ามันสิ้นสุด แต่ทำให้คนเป็นอย่างนั้น นี้ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์คิดได้แค่นั้น วิทยาศาสตร์นี้เป็นสมมุติ สมมุติเพราะมันเป็น วิทยาศาสตร์ แต่วิมุตตินี้มันเทียบเป็นสมมุติไม่ได้เลย สมมุติบัญญัติใจ จิตนี้ถึงเป็นของจริง นิพพานนี้ก็เป็นของจริง ถึงของจริงกับของจริงเข้าด้วยกัน

สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายคือพลังงานแห่งอันนั้น มันให้พลังงานอยู่ แต่พลังงาน นี้ต้องขับเคลื่อนไป ถ้าพลังงานไม่ขับเคลื่อนไป พลังงานนั้นก็หมดไป นี่เหมือนกัน ความเพียร ความตั้งใจอุตสาหกรรม มันต้องทำตลอดไป ไม่ใช่ทำแค่...เดี๋ยวมันก็หมดไป ความตั้งใจขึ้นมาได้ เห็นไหม นี่ความจริง ความจริงเข้ากับความจริง ใจนั้นเป็นของจริงอยู่แน่นอน ใจนี้เป็นของจริง

ธรรมะก็เป็นของจริง แต่ธรรมะเป็นของจริง ธรรมะที่ว่า เป็นบัญญัติสืบต่อไป ถึง สุดท้ายแล้วจริงเหนือจริงเลย เหนือสมมุติทั้งหมด นั่นนะ พ้นจากของปลอมไป ของจริงมันจริงอยู่ โดยธรรมชาติของมัน แต่ไม่มีใครสามารถขุดคุ้ยขึ้นมาได้ ไม่มีใครสามารถเปิดเผยขึ้นมาได้ ธรรมะถึงมืออยู่ ธรรมะถึงไม่เคยเสื่อม ธรรมะนี้ไม่เคยเสื่อม ไม่เคยแปรสภาพ ธรรมะนี้มีอยู่ พระพุทธเจ้านี้พูดเป็นของจริง ธรรมะนี้มีอยู่ดั้งเดิม พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วมา ๓ องค์ในกัปนี้ งาม สมณโคตมเป็นองค์ที่ ๔ พระศรีอริยเมตไตรยเป็นองค์ที่ ๕ พระพุทธเจ้าแต่ละองค์ตรัสรู้มาแล้ว ตายไป แล้วก็มาตรัสรู้ใหม่ นี้ ธรรมะนี้มีอยู่ดั้งเดิม

วิมุติมีอยู่ดั้งเดิม ธรรมะนั้นมีอยู่ดั้งเดิม แต่มันโดนปกคลุมไว้ด้วยของปลอม อารมณ์ ความคิด ความเกิดของเรา เกิดขึ้นมาได้สภาวะอะไรขึ้นมาของปลอม ปลอมตรงนี้ไง ปลอมคือ เราคิดของปลอม ของปลอมคือมันเหมือนกับเบตแห่งนั้นไง มันใช้แล้วหมดไป ความสุขหรือ ความคิดของเราเกิดขึ้นมาแล้วมันอยู่ได้ไม่นานหรอก อย่างมากก็อยู่สัก ๑๕ วันหรือเดือนหนึ่ง ถ้า มีความสุขอยู่มากๆ มันต้องจางไป แล้วต้องหาความสุขมาเพิ่มเติมขึ้นมาอีก ของปลอมไง ของปลอมเข้ากับของปลอม ของจริงมีอยู่ แต่โดนของปลอมปกคลุมหุ้มห่ออยู่

ทุกคนมีจิต มีหัวใจ จิตนี้เป็นภาชนะเข้าไปรับธรรม พลังงานของจริงโดนของปลอมปกคลุมอยู่ไง แล้วเราพยายามจะมาชะล้างของปลอมออก เปิดของปลอมออกจากใจให้ได้ แล้วของจริงนั้นถึงจะเป็นอิสระกับตัวมันเอง แล้วของจริงสิ่งนี้มันอยู่ในหัวใจทุกๆ ดวงที่เป็นมนุษย์ อยู่ในหัวใจสัตว์ อยู่ในสิ่งมีชีวิต สิ่งนี้ต้องมีอยู่ สิ่งนี้จับเคลื่อนอยู่ มันถึงเกิดตายๆ การเกิดตายๆ ไปนี้ มันมีของจริงอยู่ส่วนหนึ่ง แต่การเกิดทุกครั้งของปลอมห่อหุ้มทันทีเลย เกิดในเทวดาก็วิญญาณของ เทวดา ในชั้นของเทวดาห่อหุ้มจิตดวงนั้นไว้ เกิดเป็นพรหมเห็นไหม ชั้นเดียว ชั้นเดียวมันก็ยัง มีสิ่งห่อหุ้มอยู่ มันเป็นเฉา เป็นพลังงานที่ซัวๆ เลย ผัสสะนี้ ชีวิตของพรหมมันเป็นผัสสะ แต่ก็ โคนของปลอมที่มันละเอียดอ่อนปกคลุมไว้

ยิ่งมันละเอียดอ่อน แล้วมันยิ่งทำยากขึ้นไปเพราะอะไร? เพราะนโยบาย กำหนดนโยบาย ผู้บริหารกำหนดนโยบายมา แต่แล้วผู้ที่ปฏิบัติละ จิตมันคิดได้แต่มันไม่มีขั้นสืบต่อ มันยิ่งลำบาก มาในเทวดาก็เหมือนกัน ความคิดได้แต่ไม่รู้ใจ ความเศร้า ความหมอง ตอนเทวดาจะจุติ โอ้โห... ยิ่ง ทุกข์มากเลย แต่ไม่มีธรรมะ แต่พอมาเกิดเป็นมนุษย์ ถึงว่ามนุษย์สมบัติถึงเป็นอริยทรัพย์ เป็น ทรัพย์อย่างมาก เพราะว่ามันมีสุขมีทุกข์ มีสุขมีทุกข์มันเทียบเคียงได้ มันสัมผัสได้

เพราะว่ามันมีอิสระเสรี เพราะมันทุกอย่างอยู่แล้ว ทุกข์เพราะอะไร? เพราะร่างกายกับใจมันต่างกัน ใจอยู่เฉยๆ แต่ใจมันไม่เคยตาย หิวโหยขนาดไหนก็ไม่ตาย มันกินอารมณ์เป็นอาหาร แต่มันตายไม่ได้หรอก แต่ที่พอมันสวมเข้าไปในมนุษย์สมบัติ ใจร่างกายนี้มันจะทำให้ตาย ร่างกายนี้ถ้าเราขาดอาหารร่างกายนี้ต้องแปรสภาพ ขาดน้ำเดี๋ยวก็ตายแล้ว นี่ไอ้สุขกับทุกข์ ภายกับใจมันอยู่ด้วยกัน มันถึงจะเทียบเคียงได้ ถึงให้วิปัสสนาไป ให้เห็นที่กายนี้สำคัญที่สุดเลย ที่นี้จิตมันสงบอยู่ ความจริงมันเกิดขึ้นชั่วคราว เห็นไหม พลังงานนี้ใช้หมด มันเข้ากันได้กับไอ้เบตแห่งอันนั้น

เบตแห่งมีอยู่ ไม่ใช่เก็บไว้มันก็เสื่อมสภาพ มันต้องหมดไป เบตแห่ง ถ่านไฟฉายเก็บไว้ มันจะมีไฟตลอดไป เป็นไปไม่ได้ มันต้องหมดไป ความเพียรที่เกิดขึ้นมา มันก็เกิดขึ้นมา มันมีความสุขอยู่ชั่วคราว มีความอึด มีความพอใจอยู่ชั่วคราว แต่มันไม่เป็นอกุปปะ ถึงเป็น สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา ก็จริงอยู่ แต่เป็นอกุปปะที่ไม่ตกมาจากความเสื่อมนั้น การเกิดอกุปปะได้ขึ้นมาก็ต้องวิปัสสนาตรงนี้ไป ตรงกายกับใจ ตรงเหตุฐานที่เกิด เพราะสิ่งนี้มันมีความจริงโค่นปกคลุมไว้อยู่ ความจริงของใจโค่นของปลอมปกคลุมไว้อยู่ แต่เราไม่สามารถเปิดของปลอมออกได้ ต้องใช้วิปัสสนาญาณนี้ เห็นไหม

กิจที่ควรทำ เราได้ทำแล้ว สัจจะความจริงที่มีอยู่นี้ อริยสัจนี้ สัจญาณ กิจญาณ สัจจะมีอยู่ เราไม่สามารถจับสัจจะนั้นได้ สัจจะมีอยู่ เห็นสัจจะใหม่ สัจจะ อริยสัจ สัจจะ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เห็นกายเห็นใจใหม่ ใครเห็นกายได้คือเห็นสัจจะ นี่สัจญาณเกิดไป สัจจะเกิดขึ้น อู้ย ...ขนพองสยองเกล้านะ อู้หุ อู้หุ ไอ้ตากับมือล้างหน้าทุกวัน ไอ้ตากับหนังตามันติดกันอยู่ตลอดเวลา ไอ้ตากับเปลือกตานี้มันเห็นกันอยู่ แต่มันไม่เห็นกาย เพราะว่าตานี้มันก็เป็นวิญญานกระทบ รูปะ รูป กระทบกับดวงตา มันกระทบกันอยู่ แต่ไอ้วิญญานรับรู้ของใจนี้สิที่มันไม่เห็นกัน มันใกล้เกลือกินต่าง

นี่ก็เหมือนกัน ภายกับใจอยู่ด้วยกัน อาศัยอยู่ด้วยกัน ของปลอมกับของจริงมันปกคลุมกันอยู่ แล้วถ้าพิจารณาจิตก็เหมือนกัน แม้แต่จิตก็ยังมีชั้นปกคลุมมันอยู่ ถ้าพิจารณาจิต ชั้นคือความคิดของเรานี้ ปกคลุมความจริงอยู่ ความคิดของเรานี้เกิดดับๆ นี่มันเป็นของปลอมหมดเลย ของปลอมปกคลุมความจริงอยู่ แล้วเราจะไปอาศัยของปลอมเป็นของจริงได้อย่างไร อาศัยของปลอมคือว่า จี้เกียด ไม่อยากทำ ความอยู่กับอารมณ์ของตัวเอง นี่ของปลอม ของจริงมันเห็นใหม่ ความวิริยะ อุตสาหะ เป็นมรรคใหม่ มัคคะอริยสัจจัง เห็นใหม่ ความเพียรชอบ การงานชอบ นี่สัมมากัมมันโต การงานชอบ

ความเพียรชอบ ความเพียร การงาน ความดำริชอบ คำริ่นี้ความขยันหมั่นเพียร มันถึงจะเป็นของ เป็นบัญญัติ มันพ้นจาก ยกขึ้นมาสูงกว่าของปลอมแล้วนะ ของปลอมคือความคิดของเรา ความเห็นของเรา นี่เป็นของปลอมทั้งหมดเลย มันปกคลุมความจริงอยู่ แล้วบัญญัตินี้ สุตะ จินตะ ภวานามะ เห็นใหม่ สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา ตอนนี้นั้นมันไม่ได้สุตมยปัญญา มา แล้วความเห็นเกิดขึ้น แต่ถ้ามันยังไม่เจอสัจจะ เจอสัจจะคือเห็นกายกับใจ ใจหนึ่งตากับเปลือก ตาอยู่ด้วยกันมันไม่เห็น แต่เห็นกายจะขนพองสยองเกล้า การเห็นกายนี้จะขนพองสยองเกล้า แล้ววิปัสสนา นั่นละกิจที่ควรทำ

กิจที่ควรทำจะเข้าไปหาหลักความจริงใจ หลักความจริงโดนของปลอมปกคลุมอยู่ นี่ธรรมชาติมีอยู่แล้ว มีอยู่กับใจสัจจะ มีอยู่กับใจความจริงอันนี้ แต่มันโดนของปลอมปก ของปลอมคือความคิดของเราใจ เห็นตามจริงหมดเลย คนเราเกิดมาแล้วต้องตาย สลคสังเวชนะ มันเปลือกเกินไป มันไม่เห็นสัจจะ มันไม่ใช่สัจจะญาณ มันเป็นของปลอมปกคลุมใจ ของปลอมหลอกของปลอม ว่าฉันรู้ ฉันเห็น ฉันเข้าใจ เห็นใหม่ ความเข้าใจนี้เข้าใจจากสุตะ เพราะว่าขี้มพระพุทธรเจ้ามา ฟังครูบาอาจารย์มา แล้วไตร่ตรองมา แต่ถ้าความจริงมันจะเกิดขึ้น คือเห็นสัจจะอันนี้ขึ้นมาก่อนเห็นสัจจะ

ฟังนะ! เห็นสัจจะ เห็นสัจจะญาณเกิดขึ้น กิจจะญาณเกิดขึ้น สัจจะเกิดขึ้นแล้วต้องวิปัสสนาให้ได้ การวิปัสสนานั่นละเป็นบัญญัติ มันเป็น สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป แต่ต้องเกิดขึ้น เพราะตัวมันเองเป็นไตรลักษณ์อยู่แล้ว เป็นอนิจจัง เป็นทุกขัง เป็นอนัตตา ความเพียรนี้ ความอดุสหาะ ทุกข์มาก... ความทุกข์ในการสร้างคุณงามความดี ทุกข์มาก เพราะกิเลสมันขัดขวาง นี่ความทุกข์เกิดขึ้น ความเพียรเกิดขึ้น มันหมุนไปไง นี่วิปัสสนามันจะเกิดขึ้น ความเกิดขึ้น เกิดขึ้นที่ไหน? เกิดขึ้นที่ใจ มันเป็นบัญญัติที่หมุนไป จะล้างความปลอมของมัน

จะล้างความปลอมของใจให้ความจริงคือหัวใจพ้นออกไปจากขันธ ขันธน์ขาดออกไปจากใจนะ กิจจะญาณเกิดขึ้น แล้วสัจจะญาณ กิจจะญาณ จนวงรอบของ ๑๒ วงรอบ ๑๒ ธรรมจักรนะ พระพุทธรเจ้าถึงได้ปฏิญาณตน ทั้งๆ ที่พระพุทธรเจ้าปฏิญาณตนแล้ว เพราะกิจนี้ทำแล้ว ให้ปัญญา วัคคีย์น้อมใจเชื่อลงฟัง แล้วพอพระอัญญาโกณฑัญญะทำตามความเป็นจริง ยังเปล่งอุทานออกมาอีกเห็นใหม่ มันเป็นเรื่องยืนยันว่าคนอื่นก็ทำได้ แต่เดิมว่านี่มันสิ่งที่ละเอียดอ่อนมาก ไม่มีใครสามารถทำได้

พระพุทธเจ้าถึงว่า “ไม่ยากสอน” แต่พอสอนแล้วพระอัญญาโกณฑัญญะรู้ขึ้นมา มัน อุทานขึ้นมาเลยนะ “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” เห็นไหม มันสามารถรู้ได้ จิตดวงอื่นสามารถรู้ ได้ ใจ่ความรู้ได้ ในหัวใจเราก็มียู่ นี้ความรู้ใจ ถึงว่าพลังงานตัวนี้มันไม่ใช่พลังงานแบบตแห่ง พลังงานแบบตแห่งนี้ พลังงานไฟตัวนั้นมันหมดไป มันเป็นอนิจจังเหมือนกัน เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับ ไป แต่มันไม่มีธาตุรู้อีกตัวหนึ่ง มันเป็นธาตุ มันเป็นพลังงาน แต่ใจ่ธาตุรู้ ใจ่ความรู้ ใจ่ตัวรู้ ตัวชีวิต ใจ มันไม่มีชีวิต มันไม่มีตัวสัมผัส มันไม่มีตัวชีวิตตัวรับรู้ แต่ของเรามันมีธาตุ ๖ อากาศธาตุ แล้วมี ธาตุรู้อีกตัวหนึ่ง

ตัวธาตุรู้เป็นธาตุมีชีวิตแล้วรับรู้อยู่ เป็นสสารเลย จิตตัวนี้เป็นสสารเลย แล้วมันรับรู้ตัวนี้ ใจ แต่มันเป็นโคนของปลอมปกคลุมอยู่เฉยๆ แล้วนี่กิจจญาณเกิดขึ้น หลุดออกไป ธรรมจักร เกิดขึ้น หมุนเข้าไป เป็นไตรลักษณ์ซ้อนไตรลักษณ์ ของจริงมันเป็นไตรลักษณ์อยู่ มันก็เป็นไตร ลักษณ์ แต่ของปลอมมันเป็นไตรลักษณ์อยู่ เห็นไหม ของจริงหมายถึงว่า ในเนื้อหาสาระของมันก็ เป็นไตรลักษณ์ มันเป็นไตรลักษณ์โดยธรรมชาติของมัน ของจริงคือตัวมันเองต้องเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป

แต่นี้ว่าใจ่ธาตุรู้ไปเห็นความเป็นจริงเลย นี่สังขญาณเกิดขึ้น จนหัวใจมันเห็นความเป็น จริง มันขาดออก ขาดเพราะอะไร? เพราะความฉลาดมันเกิดขึ้น วิชชาเกิดขึ้น พอวิชาเกิดขึ้นว่า สิ่งที่ถูกจัดอยู่นี้ สังโยชน์มันปิดไว้เพราะมันไม่รู้ คนรู้มันต้องสละได้ มันหมุนเข้าไป พอมันสละ มันรู้จริง มันเห็นจริง มันจะสลัดทิ้งทันทีเลย มันสลัดโดยธรรมชาติของมัน ธาตุนี้หลุดออกมา ชั้นหนึ่ง สังโยชน์ขาดออกไป นี่ใจ ถึงว่าตัวจริงคือตัวของมัน มันก็เป็นไตรลักษณ์ สัพพะ ธมฺมา อนตฺตา ตัวเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป เราต้องสร้างขึ้นมา นี่ตัวจริงคือตัวไตรลักษณ์ แล้วความที่ว่ มันแนบอยู่กับจิต นั่นก็เป็นไตรลักษณ์อีก เป็นของปลอมคลุมไว้อีกชั้นหนึ่ง เห็นไหม ถึงว่าฝ่าย มรรคและฝ่ายกิเลสใจ

ฝ่ายกิเลสมันก็เป็นของปลอมอยู่แล้ว ฝ่ายมรรคขึ้นมา ในตัวของมันก็เป็นอย่างนั้น เพราะว่ามันยังเป็นพาหะอยู่ สัพพะ ธมฺมา อนตฺตา อยู่ ที่ต้องขับเคลื่อนขึ้นไป แต่ใจ่ตัวที่ชำระเข้า ไปแล้ว ใจ่ของปลอมที่ปกอยู่ที่ใจนี้ มันโคนพลังงานตัวนี้เข้าไปสะสางออก มันก็เลยเป็นธาตุรู้พ้น ออกไปอีกอันหนึ่ง มันถึงว่าไม่ใช่ตัวพลังงานตัวนั้น ตัวพลังงานนั้นตัวมันเอง มันเผาไหม้ตัวมัน เอง แล้วมันจะใช้มันเองแล้วหมดไป อันนี้ทำความสะอาดแล้วมันเหลืออยู่ใจ เหลือตัวธาตุรู้อยู่

อาจารย์มหาบัวบอกว่า “ธรรมธาตุ” ตัวธรรมธาตุนี้เกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาเป็นเพราะความฉลาดเกิดขึ้น

ความเกิดขึ้นไป เกิดขึ้นจากอะไร? เกิดขึ้นจากความสามารถของใจดวงนั้นนะ เกิดขึ้นจากปัจจัยตั้งรู้จำเพาะตน ครูบาอาจารย์นี้สอนแนะแนวทาง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ชี้ให้คนเดินไป บางคนก็ถึง บางคนก็ไม่ถึง” ชี้ความจริงนี้แหละ บางคนก็ถึง บางคนก็ไม่ถึง บางคนก้าวเดินตาม มันต้องถึง ถ้าชี้แล้วไม่ก้าวเดินตาม ชี้ขนาดไหนมันก็ไม่รู้ มันก็ไม่ถึง นี่การก้าวเดินไป ถึงว่าเกิดจากใจดวงนั้น เกิดจากใจดวงที่ประพฤติปฏิบัติ เกิดจากใจดวงที่จะก้าวเดินออกไปจากใจของเราเอง ก้าวเดินออกไปแล้วย้อนกลับมาดู

ก้าวเดินคือธรรมะมันก้าวออกไป แล้วย้อนกลับมาดูใจของตัว แต่นี่มันไม่ได้ก้าวเดิน มันไหลลงต่ำ สมมุติทำให้ไหลลงต่ำ พอเราดันขึ้นมาหน่อยมันก็ไหลลงต่ำ ไหลลงต่ำๆ อยู่ตลอดเวลา แต่พอขึ้นถึงระดับกลางนะ มัชฌิมาปฏิปทา! ก้าวขึ้นไป นี่ก้าวออกไป ย้อนกลับมาดู มันต้องขาดได้ ของปลอมเข้ากับของปลอม ของจริงเข้ากับของจริง ของปลอมเข้ากับความจริงก็เกิดความมั่งง่าย ความไม่เอาไหน แต่ของจริง เห็นไหม จะเข้าหาของจริงต้องมีความวิริยะอุตสาหะ มันถึงเป็นมรรค การงานชอบ ความเพียรชอบ ความดำรงชอบ ปัญญาต้องหมุนเข้าไปโดยชอบ ถ้าปัญญามันไม่ชอบ...

(เทปสิ้นสุดเพียงเท่านี้)